

ALTIEMPORDA

Periòdic Nacionalista
Adherit a la LLIGA REGIONALISTA

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ
CERVANTES, 1, 1.er

FIGUERES
21 d'Abril 1917

Any I - N.º 10

Preu: 10 cèntims

EN CAMBÓ A SAN SEBASTIÁN

La profètica veu

En Cambó, el gran patriota, és anat a San Sebastián, la bella capital atlàntica, a portar-hi les veus germanes d'un poble que, encara que situat en l'altre mar i allunyat per un braç de terra, manté uns semblants anhels i unes mateixes ansies de vida que el poble aquell.

I En Cambó, veritable i pur representant de Catalunya, hi ha dit unes paraules emocionants i assabentades, de noble i fortificadora doctrina nacionalista, que en les estretes oïdes dels agavelladors de patriotisme a la faisó madrilenya, —incapaços en la comprensió i incivils en l'atac,—hi sonen com a sorollosa remor d'enfonsament de vells tòpics i de rancies valors.

La nació, a la vegada que en el passat, s'és basada en el pervenir: en cada record una esperança hi ha d'anar hi aparellada; en cada gesta, una promesa; en cada realitat, una voluntat. I el nostre leader en el seu discurs de Donostia hi ha cantada aqueixa Patria-Nació que en les nostres bregues civils bask i catalans portem a la glorificació.

Alta, altíssima és la significació de aquest acte, d'èxit més difícil que el que temps enrera a Bilbao hom ja imaginava d'èsser obtingut. Altíssima és la seva significació de present, —més encara per ésser assolit l'èxit en la ciutat cosmopolita de les diades estivals i de les cortisanes estades,—i altíssima serà en el futur. Les dues forces, les dues úniques corrents i afirmacions que en la desolada espiritualitat de l'Espanya actual són fetes, se són reintegrades quiscuna d'elles dins un acte d'emulació.

No sabem què cosa s'hi troba en el discurs que a Donostia va pronunciar En Cambó que en llegir-lo s'extenia en nostres ulls semblant a una amable visió, i era com la veu profètica qui assenyalava el gloriós espectacle de la terra promesa. Al nostre abast hi era posada tota l'excelsitud i realitat fecundant dels ideals dels nostres somnis.

El nacionalisme que En Cambó predicava als patriotes d'Euzkadí respón en absolut a la concepció moderna que essencialment han de tenir en les lluites del món els ideals que han de dominar-hi. Sota el seu pes trontollarán les coses mortes, i els raquítics fantasmes d'una vella actuació serán dissipats.

Saludem el perfecte acord que entre els dos fogars nacionalistes de l'Iberia acaba d'ésser segellat: saludem-ho com el primer fet d'una benamada profecia.

NACIONALISME ES VIBRACIÓ, ES FECUNDITAT, ES VIDA INTENSA.

Els moviments nacionalistes són avui caracteritzats per la fecunditat, perquè fecunden tot ço que toquen, perquè engrandeixen el país, perquè signifiquen el floreixement i perquè alenten als homes que els comparteixen i els serveixen.

En nom d'un partit polític no canten els poetes, ni s'inspiren els artistes, ni s'intensifica el pensament humà, ni brollen les concepcions filosòfiques, ni augmenten els graus de virtut d'un poble, ni augmenta la pau, ni augmenta la cultura, i en canvi al contacte del moviment nacionalista els pobles es transformen. Pobles decadents que están pròxims a l'abisme es converteixen, gracies a l'ideal, en pobles d'expansió que admiren al món.

Quan apareix en un poble el moviment nacionalista floreixen les arts i apareixen concepcions que no són purament individuals perquè són tradicions de l'ànima, de la raça que en son esperit s'han despertat, i s'intensifica l'agricultura, i el camp i l'esperit marxen aparellats com si volguessin buscar una ànima més pura.

I és, que l'egoisme és un gran impulsor dels actes humans però no és suficient. El benestar material no és suficient al·licient per a crear una riquesa immaterial. L'egoisme més refinat que experimentem amb les emocions de l'art no és per a l'ànima l'expressió d'un estímul, i és que l'ànima humana té en ella mateixa una vibració. L'home desitja que la seva personalitat perduri, amb quelcom que duri més que sa propia vida, que es perpetui amb la història. Per això, els dos grans sentiments que han fomentat les vibracions espirituals de la humanitat han estat el sentiment religiós i el sentiment regional. En un poble els individus del qual es senten perdre íntegrament una nacionalitat viva, que no ha complert els seus destins, que no arribà al grau de grandesa que sa actuació impulsava, aquests homes tenen un doble estímul. Al costat de la grandesa de l'esperit personal saben que a l'escriure els poetes engrandeixen sa patria i augmenten el patrimoni espiritual, que al crear una indústria s'augmenta el patrimoni del poble, i al doblar la producció d'un camp és com s'engrandeix la terra mateixa, i així, al calor de la terra nacional, tots els impulsos es sentirán ennoblits, perquè els homes cridats a treballar per ella saben que treballen per quelcom que viu més que ells, per la patria d'ells mateixos, perquè és l'ànima del seu propi poble.

(Del discurs pronunciat a Donostia per En Francesc Cambó.)

ECOS

Esdevenen, tant en nostra petita vida ciutadana com en el món sencer, fets, anècdotes i facecies que reclamen quelcom més subtil i alat que una vulgar «gazetilla».

Per a senyalar tot ço que d'espiritual i irònic Eutrapeli cregui digne d'ésser remarcat, procurarà matitzar el seu agut esperit, amb la finor urbana d'Asteus, amb la paradoxa de Philythilus i l'alegre facecia de Philogelos, amb el somriure irònic de Gelasinus, servint-se d'un parlar dolç i escullit com d'un Englottus.

Cronista espiritual pretén ésser l'ecoïsta. Si reïx en sa pretensió i logra despertar l'interès del lector pas vulgar, proseguirà hebdomadariamente la seva tasca.

* * *

La generalitat de façanes de nostres cases,—excepció feta de qualcuna que ha estat enlletgida amb la pintura d'un color cridaner o «adornada» amb cargolins i motlures de pedra artificial—tenen d'encisador una cosa, i és que no tenen res de particular. Dins l'uniforme correcció dels carrers de la ciutat, no desentonen, lliguen perfectament, apareixen amb una discreció ens atrevirem a dir elegant.

Mes, d'una elegància freda. Qui per raó del seu càrrec cura amb dignitat i bon gust de la bellesa urbana —un jorn d'ell farem merescut i servent elogi—s'adonà d'aquella fredor, i somnià en uns balcons florits trencant la freda monotonia.

El somni és en camí de tornar-se realitat. Un concurs va obrir el Comitè de Festes de Figueres per a premiar els balcons ornats amb flors i plantes en ocasió de les vinentes festes de la Santa Creu.

I les encantadores donzelles figuerenques no voldrán que el galán que cerqui sa faç divina en un balcó la pugui obrir en mig de flors que facin més cobdiciat el seu gentil i fatiller somriure?...

* * *

La guerra ha trasbalsat moltes coses. Una prova. A França, per a substituir als notaris mobilitzats, s'han habilitat dames que actuen de notaries, convertides en vestals de la fe pública.

I així es veuen testaments i compraventes, àpoques i requeriments que diuen: «Davant de mi, donya Fulana de Tal, Notaria suplent actuant en el protocol del meu colega mobilitzat Don...»

En la veïna República, segurament, la funció notarial déu tenir un caràcter menys sacerdotal que en la nostra terra. Allí es deuen concretar a donar fe d'actes i contractes. En canvi, el notari català és un pou de ciencia jurídica i de bon

seny, que a l'ensem que dona fe, assabenta i aconsella a famílies senceres, sabent de llurs coses més íntimes i essent sovint àrbitre de sa sort o dissort i pervindre.

No hi ha probabilitats de que aquí ens veiem obligats a substituir els notaris per notaries. Però si el cas arrivé, com seria possible trobar substitut a aquest nostre notari tan aciençat i tan discret?

Segurament que si aquí mans femenines intervinguessin en protocols, la frivolitat imperaria en lloc de la cura extremada en tots els requisits, i aquell secret essencial per tenir la funció augusta de la fe pública totes les garanties, seria el «secret de l'Ametller» i estaria a mercé,—si la notaria fos soltera, especialment,—de mant galant formós com un Adonis o de la pregunta escudrinyadora d'alguna confident amiga.

Que perdonin les nostres dames i damiselles. Entre elles no trobariem ningú que substituís, per exemple, als nostres Dalí i Vandellós...

* * *

«Cuca, cuca surt del niu...» taratlejava la bona mestressa de sa casa, com cada any en el passat Dissabte de Gloria, mentres escampava per recons i reconets l'aigua-beneïda lliuradora de mals fets i de tota mena de malures.

Enguany, però, la mestressa de casa catalana, sense saber-ho, reclamava la sortida d'una «cuca». Era la de la «Cuca Fera». Perquè? Perque en publicar-se aquestes ratlles la «Cuca Fera» (que no cal confondre amb aquell pintoresc ex-regidor de l'U. F. N. R. de Barcelona) haurà sortit a llum en la Ciutat Comtal havent-se-li «acudit coses terribles, i pures facecies; fent amb les seves guspises tant amables castells de focs, com torrant-hi meticulosament la malifeta o la beneïtería...»

Serà un periòdic d'humor de bona llei, qui colpejarà amb traça i agudíssima ironia els enemics que, a dins de casa i a fóra, té la nostra Catalunya.

Ací, on xavacanades incivils i paperots obscurs, han tingut cert predicament en el públic, cal remarcar i recomanar un periòdic satíric que ve a la palestra amb totes les garanties d'una sátira civil, d'una direcció artística reputada, i d'una redacció literaria acuradíssima.

EUTRAPELI.

Què passa?...

Un no sé què d'inquietut arreu és sentit. A través de les noves revisades per la censura que publiquen els grans diaris; endevinant-se per conciliabuls i desorientacions que es celebren i es noten en les elevades esferes de la política madrillenya; garbellant en mig de canards i noves versaments que es corren en veu baixa, s'endevina tota la gravetat del moment que estem passant.

Si diguéssim que tot tambaleja, que institucions i coses tradicionals s'aguanten com per encant, perquè lo que hi ha enfront tampoc té consistència; si recullissin el malestar en extenses comarques espanyoles, i en grans capitals també, de les classes proletàries i de la masella classe mitja, estem segurs que donaríem una nota de sensació que, per lo realíssima, semblaria a molts absurda, desgavellada, irreal.

Què passa, doncs?... Callem lo que no ens deixarien dir i diem lo que es pot dir, lo que han dit, entre altres, En Costa i En Maura, lo que hem fet notar mantes vegades, fent-ne eix de la nostra actuació, els nacionalistes catalans que no ens hem sentit lligats amb la faisó de governar tradicional dels polítics que des de Madrid regeixen els destins d'aquest nostre país.

Diem que a Espanya tot és una ficció. De lo més elevat a lo més arràn del poble tot s'aguanta com per un fat que dona una impressió de consistència a lo que realment no en té ni en pot tenir.

A l'Estat Espanyol li passa igual que a aquells hereus de tuberculosos qui paguen fatalment amb una vida raquítica i precursora d'una mort propra les culpes i xacres ancestrals, car ell porta damunt les espatlles tota la misèria i inèrcia occidona de llargs anys de desgovern, de grandeses tràgiques, de caciquisme i de concupiscències, d'agarrotament dels únics nuclis vitals i renovelladors que haurien pogut asserenar les seves destinacions.

Tot el món sent una commoció que serà una fita decisiva i inesborrable en l'història de l'humanitat, i en nosaltres ni governants ni governats estàn a l'alçaria de la grandiositat esfereidora del moment. Tant d'inconsciència regna que fa que sembli, com ha dit un gran estadista anglès, que els espanyols siguin fills d'un altre planeta.

No es tracta del problema de la nostra neutralitat posada a prova a tota hora, ni es tracta tampoc de requeriments que ens puguin fer qualques potències bel·ligerants, sino de la crisi interior, fondíssima, que estem passant, i que perdurarà, ja acabada la guerra, en la lluita econòmica i espiritual que seguirà, i en la qual no hi podem ésser neutrals.

A qui trobi exagerades aquestes ratlles l'invitem a posar la vera opinió; no en una ciutat o en una classe determinada, sino en tot el país i en tots els estaments socials. I si sab entendre que entengui; i si sab endevinar que endevini.

Entretant els nacionalistes hem de girar els ulls envers els nostres ideals, únics que poden fer gran a Espanya, i alhora reivindicar tota una vida plena d'errors i d'inconsciència.

"LLIBRE D'HONOR"

ALS

Parlamentaris Regionalistes

Per tot el dia 25 del mes que som han d'ésser entregades a les oficines de la «Lliga Regionalista» de Barcelona les fulles ja plenes que han de formar el monumental «Llibre d'Honor de Catalunya». Per això nosaltres preguem encarecidament als amics de fóra que per nostre conducte poseixin fulles per tal de recaptar firmes en els seus respectius pobles, facin la mercè de retornar-nos les abans del dia 24 del mateix mes, ja que si així no ho feien serien les dels seus pobles firmes perdudes.

Als nostres amics que encara no hagin firmat en l'Album cal que s'hi donguin pressa, ja que el temps concedit no podrà ésser allargat, puig ha de començar-se bentost el relligament de les fulles, feina llarga i amb la qual s'hi ha de tenir molt compte, per tal de poder començar l'organització de la gran fes-

ta que en el jorn de l'entrega de l'Album als Diputats i Senadors nacionalistes serà celebrada en la capital catalana.

Posem-hi ara, doncs, les darreres firmes.

MENUDES GLOSES

L'alta espiritualitat

Es el nostre viure ciutadà quiet i reposat com el pas d'un ocell d'ala lleugera damunt les nostres teulades grogues del sol de la posta.

Mes com la mateixa tremolor dels raigs de llum morents, topant en les ales mòbils i suaus de l'ocell traspassador, s'encomana a l'ombra del vol, així esdevenen en la nostra ciutat fets exòtics en la seva avellutada monotonia, semblants a un reflex de les altes correntes espirituals de les ciutats no pas endormiscades.

Suara un inici de ciutadana selecció s'era realitzada amb la fundació de la «Societat de Concerts».

Uns jorns totjust, ella inaugurava les seves tasques obrint-se a totes les modernitats.

I el bon burgès que hi assistia, a l'ensems que se'n enduia l'esperit amarat en l'harmoniosa incomprensió de la bona música, sentia's el lluc ferit per la diablesca visió de les obres d'En Sala de Vilanova,—pintor.

O l'alta espiritualitat qui no s'és adonada de la petita tragedia que en aquella ànima senzilla hi ha fet germinar! Nosaltres l'entendem en la racança de la seva afirmació en dir que no capeix tan de subtilesa.

GERINELD.

"Non verba sed facta"

Sovint s'acusa als catalans d'exclusivistes i somniadors. Es clar que els qui així afirmen són o ignorants, o adversaris de mala fé. Però perquè es vegi un cop més amb fets, i no amb paraules, com a l'oferir solucions ens preocupem de tota Espanya, i com, també, les oferim sempre amb un perfecte coneixement de la realitat, copièm a continuació ço que va proposar i fer en 1914, quan ningú podia imaginar la gravetat i durada del conflicte europeu, la Junta Econòmica de la Mancomunitat de Catalunya, per a que els qui llegeixin aquestes planes puguin apreciar com si s'haguessin seguit les atinades consideracions i les pertinents solucions d'aquella, greus conflictes que s'han plantejat i resten insolubles, i d'altres de pitjors que es plantejaran, s'haurien veraderament evitat.

NOTA-RESUM de les deliberacions de la Junta Econòmica formulada i entregada a S. M. el Rei, pel President de la Cambra Industrial, el Senador Don Lluís Sedó, President de la Comissió que va presentar al Rei el Missatge de la Junta.

ÍNDICE-EXTRACTO

de las medidas concretas indispensables para restablecer la normalidad en el desenvolvimiento de la economía nacional y evitar la paralización general del trabajo

I. Normalidad agrícola

- Mantener un precio remunerador para los agricultores, autorizando la importación de una cantidad fija de trigo calculada a base de la diferencia entre la producción anual y las necesidades del consumo nacional.
- Limitar la prohibición de exportar artículos destinados a las subsistencias a la cantidad necesaria para asegurar el consumo nacional.

c) Organizar el préstamo con garantía de productos en almacenes, con intervención de Sindicatos y Cámaras agrícolas.

II. Normalidad industrial

- Restablecimiento por el Banco de España de la normalidad en las operaciones de descuento y redescuento de efectos comerciales.
- Ampliación por el propio Banco de los créditos personales.
- Concurso del Banco de España a los otros Bancos nacionales para realizar las operaciones que antes efectuaba la banca extranjera; y movilización por el mismo del saldo que los exportadores tienen inmovilizado en el extranjero.
- Ampliación del crédito personal al pequeño comercio.
- Ampliar el Banco de España los préstamos sobre warrants respecto de primeras materias y productos agrícolas y manufacturados.
- Restablecer los tipos normales de negociación de los giros sobre provincias.
- Concurso del Estado para conseguir la substitución de mercados para la exportación.
- Restablecimiento de operaciones del Banco Hipotecario de España.

III. Transportes

- Seguro por el Estado de los cascos de los buques contra los riesgos de guerra.
- Favorecer el Estado el establecimiento de nuevas líneas.

IV. Subsistencias

- y b) Precisar las cantidades de artículos alimenticios necesarios para el consumo y acomodar las medidas facilitando la importación y exportación a las deficiencias o los sobrantes de la producción nacional.

V. Depósitos comerciales

Autorizar su organización para facilitar la regulación de los precios y el establecimiento de nuevos núcleos de trabajo.

Movilización de la producción acumulada

Se conseguiría con la ampliación sistemática por el Banco de España de la pignoración de warrants, sirviendo las mercancías depositadas como fondo de garantía y cubriendo el Estado el quebrando que el Banco pudiera experimentar.

De este modo no se interrumpiría el trabajo industrial y agrícola, se conservaría la organización industrial y se acumularía un stock de productos disponibles para una expedición inmediata en el momento de establecerse la paz.

De l'hora greu

«CONTRASTOS»

Els problemes que en el moment actual planteja la guerra mundial són de tal magnitud, tenen una importància tan trascendental pel present i per l'avenir d'Espanya, que requereixen un estudi i una competència que certament no és possible de concedir—ni amb la més bona voluntat—a nostres governants, atents només, fins en aquestes hores de tràgic palpitant, a les entremaliadures partidistas i de capdillatge, incapaçs de capir ni lleugerament les responsabilitats que per la seva manca d'actuació han de derivar-se.

Fa pena, llegint aquests dies els periòdics, veure com qüestions candents de la més gran importància són subordinades, entre el món polític de Madrid, a conveniències particulars de grup, prescindint del dany causat al país amb les seves alarmes, i com són capaçs d'aprofitar-se fins de la posició adoptada per part del poble enfront la guerra, per a

procurar escalar el lloc envejat d'una presidència de Consell de Ministres...

Enfront d'aquestes misèries que donen la sensació de quelcom xorc i caduc, s'aixeca a Catalunya l'ideal nacionalista com a cosa viva i palpitant, única esperança en un canvi radical de sistema per la salvació del poble. I mentres allà dalt es barallen per a governar, els nostres capdevaners els donen lliçons de bon govern: i ahir en Cambó a Terrasa els diu als fabricants com i què han de fer per a salvar la crisi de l'indústria, a l'hora de la pau, i uns dies després en terres de Basconia va a encarrilar i a fer fruitós un moviment de reivindicació nacional, parell al nostre. El contrast entre les dues polítiques és evident i els resultats de l'una i l'altra no han de trigar a ser-nos visibles.

FERVENT.

La crisi que escrites les precedents ratlles ha esclatat, no es més que la confirmació dels judicis amunt escrits, potser excessivament suaus davant ço que la mateixa representa.—N. de l'A.

La gran obra de la Mancomunitat

IX i DARRER

Emprèstit de la Mancomunitat.

La emissió va tenir lloc en 15 de maig de 1915.

Va ser de 6.619 títols al 4 i 1/2 per 100 i al tipus d'emissió de 85 per 100, en subscripció pública.

Al sotscriptor li produïen un rendiment net de 5 per 100, ni major ni inferior al que donaven en aquella data els valors industrials i ferroviaris que la Borsa té per més seriosos.

La sotscripció va cubrir-se a frec a frec de tres vegades en el Departament d'Hisenda de la Mancomunitat, al Palau de la Generalitat. Les sotscripcions més importants, foren, naturalment, les de Barcelona, mes, poques o moltes, ne vingueren de tots els indrets de Catalunya.

Tots els banquers de Catalunya eren equiparats en les mateixes condicions que es detallaran després.

Per a apreciar l'èxit de l'Emprèstit, cal tenir en compte totes aquestes consideracions desfavorables, que segueixen:

La Borsa estava oficialment closa, s'operava lliurement i no hi havia a Barcelona altra cotització que la informació periodística.

En aquells mateixos dies va esclatar la intervenció d'Itàlia en el conflicte europeu, la revolta de Portugal amb els consegüents remors d'intervenció espanyola, i, com si tot això no fos prou, unes manifestacions a darrera hora del ministre de la Governació, sobre la legalitat de l'Emprèstit, que, tal com foren trasmeses, podien fer trontollar l'operació.

En l'Assamblea de la Mancomunitat, anterior a l'Emprèstit (novembre de 1914), surava un pessimisme. Tots creien impossible acudir a l'emprèstit mentre durés la guerra, malgrat fixar el tipus d'emissió a 75 per 100.

De manera que mig any després, més ennuvolades encara les mateixes circumstancies, l'operació es resolva amb èxit a 85 per 100.

Des del començament de la guerra, no s'havia fet, publicament al menys, a Barcelona, cap emissió.

Gairebé tots els banquers, preocupats per la situació interior de llurs cases, eren poc propicis a operacions d'aquesta naturalesa.

Per a fixar primes d'asegurança a la banca, confiats en l'èxit públic de la sotscripció i pulsats el moment d'haver entrat a Catalunya bastant diner degut a fabricació d'oportunisme per les nacions beligerants, no es va voler tenir present l'aparent situació bursàtil que havia aconsellat primes molt elevades per a garantir la

operació, i va subjectar-se als precedents de les emissions fetes a Barcelona en els darrers quatre anys anteriors a la guerra, quals primes d'assegurança oscilaven entre el 2 i el 5 per 100.—Valentment es va acordar no passar d'oferir el dos per cent per tractar-se d'un valor que si bé nou en el mercat, s'entenia que es consideraria sòlid i que es faria popular.

El Sindicat de Banquers, trobant migra-da la prima, no va acceptar-la. No més acceptaren aquestes condicions, el Banc de Barcelona, la Banca Arnús, la casa Arnús-Garí i el Banc de Valls, montant en conjunt la part assegurada, a dos mil cent títols, dels 6.619 oferts en subscripció pública.

Amb els 2.100 títols, s'asseguraven en cas d'un fracàs, les atencions primordials i més urgents, en quant a obres públiques de la Mancomunitat.

De manera, que com que la prima del

2 per 100 va gravar únicament 2.100 títols, les despeses de l'emprèstic foren molt més econòmiques que les previstes i acordades pel Consell, car tot i donant a tots els banquers de Catalunya una prima d'estímul de mig per cent, en ses subscripcions, i un quart per cent de corretatge «de ventanilla», a les cases de Banca, amb totes les demés comissions a corredors que intervingueren, despeses d'anuncis — repartits equitativament per les publicacions de les quatre províncies catalanes — la emissió oferta a 85 per 100 li resultava a la Mancomunitat, al tipus net de 84'42 per 100.

En l'espai de temps que va des de la data d'emissió a avui, a Borsa les obligacions de la Mancomunitat han oscilat sempre dels tipus de 85 i mig a 89 per cent, segons les onades generals de confiança o pessimisme a Borsa i segons les proximitats dels venciments dels cupons.

LA CRISI

El Comte de Romanones ha deixat el poder, i un nou Ministeri s'és format: en la nostra condició de comentaristes dels fets de la política, deuriem unes paraules als nostres llegidors i amics en glòria d'aquell esdeveniment.

Mes en *La Veu de Catalunya*, suprema tribuna en la nostra comunió política, hi trobem un article de fondíssim esperit i d'ampla abraçada. El reproduim, bo i recomanant als qui ens llegeixin parin compte especial en les seves afirmacions i resultancies, d'entremig de les quals s'hi endevina l'il·lustre dignitat que les ha escrites.

Diu així:

L'Espanya abandonada i malmesa

«A los tiros de Berlín, el Rey, el país, el ejército y mi partido, han permanecido sordos. Por eso creí que no debía continuar en el poder.»

C. de Romanones

Ha vingut la crisi. Ha vingut, i el seu revoltant contingut és simplement de vergonya, d'oprobri. La lectura de la nota del Comte de Romanones, i la llista dels nous ministres, ens dona la sensació que s'ha batut el «record» de l'oprobri i la vergonya: es tracta de quelcom tan monstruós que arbora el més colrat, el que, per un escepticisme sistemàtic, es creia ja masell a noves tres.

El Comte de Romanones abandona el poder, i cal tenir ben present que l'abandona afirmant que Espanya, no solament no pot rompre la neutralitat, sinó que es troba impossibilitada, per moviments d'opinió, de seguir dintre de la neutralitat la política iniciada en 1902, així és d'una defensa dels seus interessos d'acord amb les potencies de la Intel·ligència. Es a dir, que el Comte de Romanones, sense haver explorat el Parlament, representació orgànica i única políticament autoritzada de la opinió pública, declara per son simple jui particular que Espanya és germanòfila, que el Govern que el succeeix és germanòfil. I penjant al país i a sos successors, aquest gravíssim estigma de partidisme, i de desqualificació davant les potencies de la Intel·ligència, afirma impossible, en aquestes circumstancies, l'eficac defensa de les vides i interessos espanyols. La nota inconcebible, intolerable, suïcida donada pel Comte de Romanones, és una veritable traïció a la patria i la monarquia. El Comte de Romanones, que entrà en el poder per un irregular assalt, l'abandona ara deixant en descobert, indefens i desprestigiats el seu país.

No cal fer comparances: però l'alt exemple d'un Mr. Asquith obligat a deixar el poder s'acut immediatament a nostra memoria, com exemple dels deures que el patriotisme imposa als homes polítics en els moments de prova i de perill suprem de les nacions. L'enllotar el crèdit de la patria en la seva hora més greu, quedava reservat a un home característic de la política espanyola. Cal tenir en compte, cal recordar amb la més greu consirositat que els destins dels pobles, en hores deci-

sives, depenen simplement de la conducta de sos polítics.

Neix, hem dit, el nou Govern amb una significació de partidisme amb la qual el Comte de Romanones li ha senyalat el front.

D'aquest Govern en forma part en lloc eminent el senyor Burell, que s'havia permès darrerament, en efecte, veritables declaracions de faccions. Aquest Govern neix sense dignitat, i sense respectabilitat davant les embaixades de la Intel·ligència. Però encara duu una tara més greu, i es la seva insignificancia. Els Gabinetes europeus veuran que a l'hora decisiva d'Espanya, són cridats a representar-la les seves figures més nul·les, més esborrades, aquelles que havia d'escollir el país si volia ésser no ja oblidat, sinó formalment inconsiderat i preterit. Endebades la opinió espanyola recaptava, per sortejar les acerbes dificultats que sofreix i sofrirà encara el país, un Govern de concentrades energies. Endebades la opinió espanyola, temerosa de tots els sotrats que en l'organisme vital del país, i especialment en l'ordre econòmic havien de produir els esdeveniments, recaptava una coordinació d'altres competencies que donessin al poble una sensació d'elemental i urgent defensa. Un grapat d'inútils puja al poder desamparat i políticament atut, — prou rebaixat perquè sigui abastable a una categoria de pigmeus.

Aquesta és una mena de liquidació de les últimes decorositats d'aquella gent que ens acusava a nosaltres, i a nostre ideal redemptor, d'antipatriotes. Aquesta és la fi del devallant d'unes oligarquies que esquinçaren les seves vestidures davant una clamor de veritat i de vida. L'abandó del país a les més funestes emergencies, l'abandó del rei, l'abandó de tot esdevenir, el malmesament de tota esperança, el xipolleig en la miseria moral i intel·lectual, veu's aquí la resposta DELS FETS a la requesta nacionalista, un dia ultratjada per tota mena d'incomprensions, d'egoïsmes i de bocades d'una patria avui tota nua i dolorida sota el cel de les tempestes.

Gestions dels nostres Senadors

El Senador per aquesta «província» i distingit amic, En Frederic Rahola, venia preocupant-se ja de temps, i ho gestionava, de la construcció del troç que encara falta en la carretera de Vilajuïga a Pont de Capmany, de tanta necessitat per la nostra comarca, havent rebut darrerament la següent lletra, com a resposta a la seva petició:

«Excmo. Sr. D. Federico Rahola.

Mi distinguido amigo: Recibo su grata en la que con tanto interés me recomienda se proceda a la subasta de la carretera de Vilajuïga a Pont de Capmany, y desde luego cuando se haga alguna relación de subastas, con el mayor agrado procuraré complacerle.

Es suyo afmo. S. S. Q. E. S. M.,

R. GASSET.»

Aquelles gestions dutes a bon fi juntament amb el Sr. Joan Vallés i Pujals; Senador també, s'han vist coronades per l'èxit, havent rebut l'amic Vallés la lletra que seguidament reproduïm i que confirma el treball dels nostres digníssims representans:

«Excmo. Sr. D. Juan Vallés y Pujals.

Mi querido amigo: Tengo el gusto de manifestar a V. que en el expediente enviado a consulta de Hacienda para proseguir el trámite de la del Consejo de Estado y de Ministros, con el fin de sacarlo a subasta, ha sido incluido el trozo 3.º de la carretera de la Estación de Vilajuïga a Puente Capmany que con tanto interés me tenía V. recomendado.

Se complace en participárselo su afectísimo amigo s. s. q. e. s. m.

R. GASSET.

Hem de felicitar-nos-nos del desvetllament que per als interessos que els són confiats tenen els nostres dos Senadors, i que fa que puguin ésser realitzades millores de veritable importancia.

Josep Sans i Roquer

ADVOCAT

Gestió i tramitació de préstecs del Banc Hipotecari d'Espanya.

Cervantes, 25 FIGUERES

NOTICIARI

Dies passats una comissió formada per varis industrials suro-tapers visità, acompanyada del senyor Cambó, al Ministre d'Hisenda i al President del Consell, per a acordar la forma en que ha d'ésser aplicada la llei de protecció a les indústries.

A Spezia (Italia) ha estat llençat a l'aigua el nou submarí de l'armada espanyola que portarà el nom d'En Monturiol, l'insigne fill d'aquesta ciutat.

Amb motiu del cinquantenari de la fundació en la nostra ciutat del Convent de Germanes de Sant Josep, vetlladores de malalts, s'hi celebrarà una solemne funció religiosa, amb assistència del Sr. Bisbe, els Canonges Drs. Vilá i Homs, el Secretari del Bisbat, Dr. Rial, i demés personalitats. El Diumenge a les 10, hi haurà ofici que celebrarà de Pontifical el Sr. Bisbe i hi predicarà el doctor Rial, i a la tarde Trisagi cantat, baix la direcció de Mn. Miquel Rué, Mestre de Capella de la Seu Gironina, i sermó que dirà el Sr. Bisbe.

El dissabte passat vàrem assistir, galantment convidats, a l'acte d'inauguració de les belles reformes que en el café d'«En Xico Ros» hi han estat realitzades

sota la direcció del nostre intel·ligent Arquitecte Municipal i volgut amic senyor Ricard Giralt i Casadesús.

La reforma del local, basada tota en un estil de severa elegancia, és verament espléndida, i honora a l'arquitecte qui l'ha dirigida i als industrials qui hi han cooperat. Nosaltres hem de veure a grat aquesta pruija d'embelliment que regna en els establiments ciutadans, i ens cal felicitar als propietaris qui, com en el cas present, s'aconsellen de tan bons directors.

Els convidats a l'inauguració foren obsequiats després amb pastes i xampany.

Ha mort a Varsovia el célebre Doctor Lluís Zamenhoff, creador del llenguatge internacional «Esperanto».

Se'ns ha assegurat que per les vinentes fires de Santa Creu, actuarà en el Teatre «El Jardín» una notable companyia d'òpera italiana.

Amb la solemnitat de costum el passat disabte al matí fou portat el Sant Viàtic al domicili dels malalts i desvalguts, qual acte se veié molt concorregut.

Amb motiu de les turbulencies jaumines ocorregudes recentment a Barcelona, el diputat a Corts per Olot, Sr. Llorens, ha dirigit una carta a *El Correo Catalán* separant-se de la Junta Regional i manifestant-se en absoluta dispartat del criteri dels jaumins que des de *El Norte* orienten la política del partit a Girona.

La «Joventut Valencianista», de Barcelona, està organitzant una serie de conferencies, a càrrec de distingides personalitats de Catalunya i Valencia, havent quedat encarregat el diputat a Corts nacionalista En Joan Ventosa i Calvell del discurs d'obertura.

Ha mort a Port-Bou Don Ramón Margineda i Benavent, copropietari dels Mantals de Vilajuïga, i persona molt coneguda en el comerç.—A. C. S.

Dies passats va morir a Banyoles un jove atacat d'hidrofobia a causa d'haver-lo mossegat un goç foll.

En la nostra ciutat, on tans goços passavolants i sense amo s'hi veuen, potser seria convenient pendre-hi qualques precaucions.

Després d'una ausencia força llarga ha retornat a la nostra ciutat el distingit pianista i benivolgut amic i company nostre, en Delfi Dalmáu, a qui donem la mes coral benvinguda.

D'aquesta setmana endavant, «ALT EMPORDÀ», que fins ara veia la llum pública cada dijous, sortirà els dissabtes, a fi de no ésser una nota discordant en el costum periodistic figuerenc.

COL·LEGI-ACADEMIA "MONTURIOL"

Cursos d'anglès, francès, alemany i italià, a càrrec de dos il·lustrats professors, titular un d'ells i ex-profesor d'importants Col·legis i Liceus de França i Alemanya.

Lliçons de Taquigrafia per un entès professor.

Ensenyança de la Teneduria de Llibres i pràctiques de comerç.

Exàmens públics d'aptitud i exposició de treballs a fi de curs.

Les ensenyances són donades per procediments actius, pels quals l'alumne pren part activa en son ensenyament.

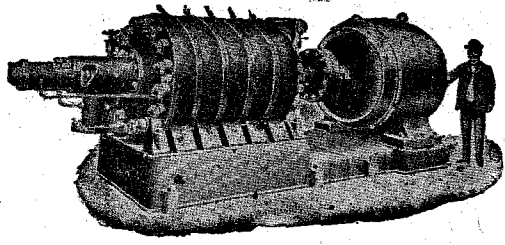
Tip. Josep Trayter, Cervantes, 13.—Figueres.

"La Electricidad"

de Sabadell

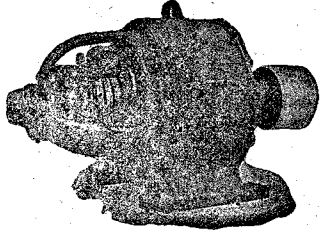
MOTORS ELECTRICS

MOTO - BOMBES

TURBINES

MATERIAL ELECTRIC

Demaneu preus i pressupostos als
UNICS REPRESENTANTS per a la comarca

Fills de JOAN LLONCH i POUS. -- FIGUERES

CENTRE D' ESPECIFICS

NACIONALS i ESTRANJERS

DIPOSIT D'AIGUES MINERO-

MEDICINALS - SUEROS

i VACUNES

ORTOPEDIA

PERFUMERIA

HIGIENICA

ESPECIALITATS

Farmacèutiques FERRAN

Fosfomaltina granular. Poderós
tònic reconstituent.

Neurokefaline. Especific segur i ino-
fensiu per a calmar rapidament el mal de
cap i dolors nerviosos.

Matacucs vegetal. Infal·lible per a expulsar els
cucs intestinals de les criatures.

Lloció capilar. Higiene del cap. Hermoseja el cabell;
evita y deté sa caiguda.

Tòpic callicida. Cura radicalment els ulls de poll i dureses
dels peus.

Disposit General: Farmacia FERRAN - FIGUERES

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars

(Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

REPRESENTANT EN BARCELONA i MADRID

CARRER DE LA FORSA, 8. 1.er - GIRONA

TELEFON INTERURBÀ NUM. 10

Camisería COLL

PLAÇA CONSTITUCIÓ, 24

FIGUERES

Es l'antiga casa de confiança per comprar camises,
colls, punys, genres de punt i tota mena de roba blanca,
per a senyores i nens.

CAMISES A MIDA, CONFECCIÓ ACURADA

Especialitat en vestits de batejar

MAGATZEMS DE FERRO i FERRETERIA

Fills de Joan Llonch i Pous

Palau (Placeta,) 13. - FIGUERES

MAQUINARIA AGRÍCOLA

CUINES ECONOMIQUES

(Per a llenya, carbó i serradures)

CAIXES PER A CABALS

BATERIA DE CUINA

i tota mena d'articles per a obres i construccions.

Són admesos anuncis per a aquesta plana en l'Administració

del Setmanari.